

MOJE DRAGO ZERCZE

Moje drago srce. Nemoj se žalostit svrhu ovoga moga pisma, niti burkati. Polag Božjega dokončanja sutra v deseti ore budu mene glavu sekli, i tulikajše naukupe tvojemu bratcu. Danas smo si jedan od drugoga srčeno prošćenje uzeli. Zato jemljem ja sada po ovom listu i od tebe jedan vekovečni valete, tebe proseći, ako sam te u čem zbantual, ali ti se u čem zameril (koje ja dobro znam) oprosti mi. Budi Bog hvaljen, ja sam k smrti dobro pripravan, niti se plašim, ja se ufam u Boga vsemogućega, koji me je na ovom svetu ponizil, da se tulikajše mene hoće smilovati, i ja ga budem molil i prosil (komu sutra dojtí ufam se), da se mi naukupa pred njegovem svetem tronušem u dike vekivečne sastanemo. Veće ništar ne znam ti pisati, niti za sina, niti za druga dokončanja našega siromaštva. Ja sam vse na Božju volju ostavil. Ti se ništer ne žalosti, Ar je to tak moralo biti, U Novem Mestu, pred zadnjim dnevom mojega življenja, 29 dan aprila meseca, o sedme ore podvečer, leta 1671. Naj te gospodin Bog s mojom kćerju Auroru Veroniku blagoslovi.

Groff Zrini Petar

MALO O POVIJESTI PISMA

Višestruki su uzroci zavjere hrvatskih i ugarskih velikaša protiv bečkoga dvora od 1664. do 1671. godine. Iako zavjera ima dublje povijesne korijene, ona je prvenstveno uvjetovana političkim zbivanjima u prvim desetljećima druge polovice 17. stoljeća, za vrijeme vladavine Leopolda I. (1657.-1705.)

Na bečkom dvoru jačaju tada težnje ka apsolutističkom obliku vladanja Ugarskom i Hrvatskom. Sukobi između ugarsko – hrvatskih velikaša i bečkoga dvora produbili su se zbog dvorske politike prema Turcima. Carska se vojska protiv Turaka borila neodlučno, a izvojevane pobjede dvor nije nastojao iskoristiti za pokušaj oslobođenja hrvatskih i ugarskih zemalja, plašeći se da bi njihovo oslobađanje ojačalo separatističke težnje ugarskih i hrvatskih velikaša.

Vođe urotnika u Hrvatskoj bili su grofovi Nikola (stradao 1664.) i Petar Zrinski, a uroti se kasnije pridružio Petrov šurjak grof Fran Krsto Frankopan. Na čelu zavjernika u Ugarskoj stajali su palatin Franjo Vesseleny i ostrogonski nadbiskup Đuro Lippay, a nakon njihove smrti sudac kraljevske kurije Franjo Nadasdy i zet Petra Zrinskog Franjo Rakoczy. Zbog slabe organizacije i neodlučnosti, što zbog izdaje i propalih diplomatskih misija kod Francuza, Turaka i Poljaka, Zrinsko-frankopanska urota je propala.

Hrvatski ban Petar Zrinski, pobjednik u mnogim bitkama, slavljen kao „štit kršćanstva i strašilo Turaka“, zajedno s Franom Krstom Frankopanom 13. travnja 1670. odlazi u Beč na opravdanje caru Leopoldu.

Taj se čin hrvatskih velikaša pokazao kao krivi politički korak tragičnih posljedica. Bečki je dvor prevario hrvatske pobunjenike.

Uhapšeni su i bačeni u tamnicu u Bečkom Novom Mestu. Premda je odluka da se pogube bila donesena još prije hapšenja, istraga o njihovoj krivici trajala je godinu dana. Poslije toga dugotrajnog i ponižavajućeg sudskog postupka sud je izrekao presudu: Petar

Zrinski i F. K. Frankopan osuđeni su na smrt odsijecanjem glava. Kazna je izvršena 30. travnja. 1671. u Bečkom Novom Mestu. Jednaka sudbina snašla je i druge vođe urote.

Uoči pogubljenja Petar Zrinski i Krsto Frankopan napisali su pisma svojim ženama: Frankopan na talijanskom jeziku Juliji Naro, rođenoj Talijanki, a Zrinski, kao hrvatski ban i pisac, na hrvatskom jeziku Katarini, hrvatskoj banici i spisateljici.

Katarina je umrla zatočena u dominikanskom samostanu u Grazu, sin Ivan umro je u bečkom zatvoru nakon višegodišnjeg tamnovanja, a tuđinska se prevlast u Hrvatskoj toliko proširila da je neko vrijeme bila ukinuta i banska čast. Zavjera zrinsko-frankopanska doživjela je velik odjek u zemljama Europe pa su na tu temu napisana mnoga djela, a i samo pismo je prevedeno na mnogo jezika.

- ❖ Pismo Zrinskoga Katarini jedan je od najpotresnijih tekstova koji je ikada nastao na hrvatskom jeziku.
- ❖ To je posljednji list čovjeka koji svoju ženu naziva udovicom, koji je pomiren sa sudbinom, koji nema više nikakve nade u pomilovanje, ali koji mirno i muževno čeka smaknuće.
- ❖ Dokument je to koji nosi dah vječnosti i dokle god postoji normalna ljudska osjećajnost, on će uvijek biti jednako dirljiv i potresan.
- ❖ Ovo pismo za nas ima dodatno značenje – svjedočenje je to o tragediji jedne obitelji kroz čiju se sudbinu prelama sudbina naroda.
- ❖ Izvornik pisma se čuva u arhivu Zagrebačke biskupije i to je jedan od prvih hrvatskih tekstova preveden na brojne europske jezike.

Pripremila:
Katarina Papoči

Nabavite:
PETAR ZRINSKI

**MOJE
DRAGO ZERCZE**

Pismo Petra Zrinskoga
Katarini Zrinski
u suvremenim prijevodima

Pripremio
DRAŽEN BUDIŠA

Likovno i grafički
oblikovao
FRANE PARO

KS
1988

Oproštajno pismo Krste Frankopana ženi Juliji Naro

Oproštajno pismo Petra Zrinskog ženi Katarini